

DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2025-9-12>

УДК 336.01

Писарчук Оксана Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6674-9223>

**ФІНАНСОВА АРХІТЕКТОНІКА СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
УКРАЇНИ: ВЕКТОРИ ТРАНСФОРМАЦІЇ**

У статті здійснено концептуалізацію фінансової архітекτονіки системи вищої освіти України як багаторівневої, функціонально взаємопов'язаної конструкції, що об'єднує інституційні, нормативно-правові, ресурсні, управлінські та функціонально-цільові компоненти, покликані забезпечувати сталу фінансову спроможність закладів вищої освіти (ЗВО) в умовах динамічного соціально-економічного середовища. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та побудова векторної моделі трансформації фінансової архітекτονіки з урахуванням стратегічних викликів, ресурсних обмежень, регіональної специфіки та глобальних тенденцій у сфері вищої освіти. В роботі виявлено ключові дисфункції чинної моделі фінансування, зокрема: централізований характер фінансового управління, слабку диференціацію каналів ресурсного забезпечення, обмежену автономію ЗВО, нормативну фрагментарність та недостатню результативність бюджетних механізмів. У межах дослідження запропоновано аналітичну типологізацію стратегічних і тактичних векторів трансформації, які охоплюють перехід до фінансування за результатами, розширення фінансової автономії університетів, інтеграцію фінансової політики з національними пріоритетами, диверсифікацію джерел надходжень, розвиток державно-приватного партнерства, цифровізацію фінансового управління та посилення соціальної доступності освіти. Наукова новизна полягає у формалізації фінансової архітекτονіки як інституційної платформи стратегічного управління розвитком вищої освіти та побудові інтегрованої моделі її адаптації до трансформаційних викликів. Практична цінність одержаних результатів полягає в обґрунтуванні напрямів реформи фінансового забезпечення ЗВО, що може бути використано при формуванні державної політики у сфері фінансування вищої освіти, зокрема при розробці програмного бюджетування, удосконаленні формульного підходу, стимулюванні залучення альтернативних джерел фінансування та підвищенні ефективності використання бюджетних коштів. У висновках окреслено потенціал векторної моделі як основи для формування адаптивної, результативної та інклюзивної системи фінансування, що здатна забезпечити конкурентоспроможність української вищої освіти в умовах глобальних змін.

Ключові слова: фінансова архітектоніка, система вищої освіти, фінансування ЗВО, інституційна спроможність, трансформація, фінансова автономія, державно-приватне партнерство, джерела фінансування.

Oksana Pysarchuk

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

**FINANCIAL ARCHITECTURE OF THE HIGHER EDUCATION
SYSTEM OF UKRAINE: TRANSFORMATION VECTORS**

The article is devoted to the study of the financial architectonics of the higher education system of Ukraine as a complex institutional and resource structure that determines the logic, tools and strategic direction of financial support for higher education institutions in the context of structural restructuring of the educational environment. The purpose of the study is to conceptually rethink the financial architectonics of higher education and to formulate a vector model of its transformation, taking into account existing dysfunctions, fiscal constraints, needs for human capital development and integration into the European educational space. The paper substantiates that the current system of financing higher education institutions is characterized by disproportionate dependence on the state budget, insufficient diversification of the resource base, limited autonomy of universities in the field of financial management, regulatory fragmentation and weak focus on achieving measurable results. The author's contribution is the formalization of the conceptual idea of financial architectonics as an institutional space that integrates the tools of strategic budgeting, indicator financing,

digital governance, and socially oriented support mechanisms. The author proposes a system of strategic and tactical vectors of transformation based on the principles of efficiency, institutional responsibility, innovation capacity, and transparency of financial decisions. The scientific novelty lies in the construction of a vector model of adaptation of financial architectonics to the challenges of post-industrial society and strengthening its functional ability to respond to the dynamics of the external environment. The practical significance of the research results lies in the possibility of applying the proposed approaches to formulate a financing strategy for higher education institutions, optimize public procurement, improve budget allocation tools and increase the financial capacity of higher education.

Keywords: *financial architectonics, higher education system, financing of higher education institutions, institutional capacity, transformation, financial autonomy, public-private partnership, sources of funding.*

Вступ. У контексті трансформаційних процесів, що відбуваються в соціально-економічному середовищі України, особливої актуальності набуває питання переосмислення механізмів фінансового забезпечення системи вищої освіти. В умовах обмеженості державних ресурсів, загострення конкуренції за доступ до фінансування, демографічного скорочення та необхідності стратегічного оновлення людського капіталу постає нагальна потреба у формуванні цілісної, концептуально виваженої фінансової архітекτονіки вищої освіти.

Фінансова архітектоніка системи вищої освіти України є не лише організаційною передумовою функціонування вищої освіти як суспільно значущого інституту, але й стратегічним інструментом реалізації національних цілей у сфері формування, збереження та відтворення людського капіталу. Її необхідність зумовлена комплексом взаємопов'язаних економічних, соціальних, демографічних, управлінських та інституційних причин, які формують сучасний контекст освітньої політики та обумовлюють потребу у сталому, передбачуваному та ефективному фінансовому забезпеченні ЗВО.

Функціональність фінансової архітекτονіки має безпосередній вплив на операційну спроможність системи вищої освіти, розвиток ЗВО та загальну якість освітніх послуг. Ефективна фінансова архітектоніка здатна забезпечити належний рівень фінансування, сприяти залученню інвестицій у розвиток матеріально-технічної бази, підтримувати науково-педагогічний потенціал та стимулювати інноваційну діяльність. Натомість, недосконала або неефективна фінансова архітектоніка впливатиме на систематичні проблеми з фінансуванням, обмеження доступу до якісної освіти, гальмування наукових досліджень та зниження конкурентоздатності випускників на ринку праці. Отже, фінансова архітектоніка є одним з фундаментальних елементів, що визначає траєкторію розвитку всієї системи вищої освіти.

Матеріали та методи. Проблематика фінансового забезпечення системи вищої освіти України привертає увагу науковців. Останні дослідження, присвячені фінансуванню вищої освіти, акцентують увагу на необхідності адаптації фінансових механізмів до сучасних реалій, включаючи

демографічний спад, економічну нестабільність, воєнний контекст і глобальні тренди цифровізації. Так, Кириленко О., Жадан О. [4] досліджують теоретичні засади моделі фінансування ЗВО оцінюють їх практичну значимість та потенціал до впровадження в Україні, акцентуючи на ключових компонентах моделі та їхній динаміці. Автори зазначають, що формульний розподіл сприяє прозорості, але не повною мірою враховує регіональні особливості та специфіку освітніх програм, що призводить до нерівномірного забезпечення ЗВО ресурсами [4]. Цей аспект доповнюють Древаль О. Ю. [2] та Качула С. В. [3], які підкреслюють обмежену адаптивність діючого формульного підходу. Проте їхні дослідження зосереджені переважно на технічних аспектах формули.

Питання диверсифікації джерел фінансування, зокрема ролі недержавних надходжень, розглядаються в роботах Струтинської та Бойківської [5, 7], які аналізують структуру витрат ЗВО на підготовку фахівців за кошти фізичних і юридичних осіб. Фінансова автономія ЗВО як передумова їхньої адаптивності досліджується у працях Чернеги В. [10], який аналізує структурні особливості фінансування вищої освіти в Україні та підкреслює системний дефіцит ресурсів, що гальмує якісну підготовку фахівців. Автор обґрунтовує необхідність переходу до моделей фінансування, орієнтованих на результативність, що передбачає розширення повноважень ЗВО у розпорядженні коштами, проте не враховує ризиків, пов'язаних із автономією. Цей аспект частково доповнюють Коваленко та Попович [5], які проводять статистичний аналіз джерел фінансування ЗВО, наголошуючи на домінуванні бюджетних асигнувань і слабкому розвитку альтернативних каналів надходжень. Питання соціальної доступності освіти, розглядає Григораш О. В. [1], зазначаючи, що завищені чи занижені ціни на навчання призводять до дисбалансів у доступності освіти, але не пропонує системних рішень для їхнього усунення. Регіональний вимір фінансування вищої освіти досліджується у працях Древаль О. Ю., Мартинець В. В., Павленко О. О., Загоруйко К. Д. [2], які акцентують на проблемах регіональних ЗВО, пов'язаних із недостатнім урахуванням місцевих потреб.

Попри значний внесок зазначених досліджень, низка аспектів формування фінансової архітекtonіки системи вищої освіти залишається невирішеною.

Метою дослідження є концептуалізація фінансової архітекtonіки системи вищої освіти України як цілісної ієрархічної конструкції, що інтегрує інституційні, ресурсні та управлінські компоненти, та розробка векторної моделі її трансформації для забезпечення адаптивності до сучасних соціально-економічних і геополітичних викликів. Дослідження спрямоване на виявлення дисфункцій чинної фінансової моделі, обґрунтування стратегічних і тактичних напрямів її реформування, а також на гармонізацію фінансових механізмів із національними пріоритетами розвитку людського капіталу, регіональними особливостями та глобальними трендами цифровізації, сприяючи формуванню конкурентоспроможної, інклюзивної та стійкої системи вищої освіти.

Результати. Фінансова архітекtonіка системи вищої освіти України становить складну, ієрархічно впорядковану конструкцію, яка інтегрує інституційні, нормативно-правові, ресурсні, управлінські та функціонально-цільові компоненти [6], що у взаємодії забезпечують сталу функціональну спроможність закладів вищої освіти в контексті реалізації державної освітньої політики. Її сутність полягає в організаційно-структурному упорядкуванні фінансових процесів, які охоплюють усі етапи руху ресурсів від формування джерел фінансування до їх розподілу, використання та контролю ефективності. Фінансова архітекtonіка не зводиться до механічного набору процедур чи до сукупності окремих інструментів фінансування [7]. Вона виконує роль системного інфраструктурного каркаса, що забезпечує узгодженість між стратегічними пріоритетами розвитку вищої освіти, нормативними обмеженнями, інституційною автономією та реальними фінансовими можливостями. Її концепт включає не лише формальні бюджетоцентричні механізми, а й інструменти управління ризиками, цифрові моделі бюджетування [9], багатоканальні схеми акумуляції коштів, а також принципи прозорості, ефективності та підзвітності.

У функціональному вимірі фінансова архітекtonіка виконує низку ключових ролей, як то, ресурсну, забезпечуючи матеріальну основу виконання освітньої, наукової та інноваційної діяльності ЗВО; стратегічну, формуючи інституційні умови для реалізації пріоритетів державної освітньої політики; інтегративну, поєднуючи різнорівневих суб'єктів освітньо-фінансової взаємодії в межах єдиної системи; адаптивну, створюючи інструменти гнучкого реагування на виклики зовнішнього середовища; регуляторну, узгоджуючи автономію ЗВО з бюджетною дисципліною

та суспільними очікуваннями щодо результативності освіти.

Фінансова архітекtonіка є не лише технічним забезпеченням функціонування вищої освіти, а й концептуальним простором стратегічного управління її розвитком, що визначає рамки, межі та потенціал зростання освітньої системи в цілому. Фінансова архітекtonіка системи вищої освіти України може бути описана структурною моделлю. Кожен з компонентів ієрархічно організованої та багатовимірної моделі виконує роль структурного модуля, що бере участь у формуванні стійкої фінансової конфігурації системи, адаптованої до динаміки середовища, зміни регуляторної бази та потреб розвитку людського капіталу.

Верхній рівень моделі передбачає інституційний компонент, який репрезентує взаємодію між суб'єктами освітньо-фінансової політики: державними органами, ЗВО, інвесторами, громадськими структурами та органами місцевого самоврядування. Саме цей рівень задає формальну рамку відповідальності, повноважень і координації у сфері розподілу та використання фінансових ресурсів. Другий рівень являє собою нормативно-правовий компонент, що забезпечує регуляторне підґрунтя фінансування системи, у якому інституційна практика базується на діючих законодавчих положеннях, формульних принципах, політиці акредитації та стандартах фінансової прозорості. Третім рівнем виступає ресурсний компонент, який акумулює джерела фінансування, зокрема бюджетні та позабюджетні надходження, кошти міжнародних грантів та проєктів, надходження як плата за навчання за контрактом, прибутки від наукової та інноваційної діяльності тощо. Його функціонування визначається не лише обсягом наявних коштів, але й структурною диверсифікацією та стабільністю надходжень, що є критично важливими в умовах фінансової нестабільності державного бюджету.

Державний бюджет України традиційно виступає базовим фінансовим інструментом забезпечення функціонування закладів вищої освіти державної форми власності [10]. Відповідно до положень статті 71 Закону України «Про вищу освіту», фінансування зазначених закладів здійснюється на умовах державного замовлення на підготовку фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів. Упродовж останнього десятиліття простежується позитивна динаміка зростання обсягів бюджетного фінансування галузі в абсолютному вимірі. Так, у 2018 році на підготовку фахівців з вищою освітою, було виділено понад 23,2 млрд грн, тоді як базове фінансування проведення наукових досліджень в ЗВО склало менше 2 млрд грн. Водночас, значна частка бюджетних видатків, майже 32 млрд грн, була спрямована на

забезпечення функціонування апарату Міністерства освіти і науки України. Показники фінансування, що має бути спрямовано в систему вищої освіти України у 2025 році свідчать про зростання підтримки наукової діяльності ЗВО через зростання обсягів фінансування на 65 % до 3,3 млрд грн.

Комунальні заклади вищої освіти фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів відповідно до Бюджетного кодексу України. Обсяг та стабільність цього фінансування можуть варіюватися залежно від фінансової спроможності та пріоритетів місцевих органів влади.

Фінансування приватних закладів вищої освіти здійснюється їх засновниками, а також за рахунок коштів інвесторів, благодійних внесків, доходи від власної господарської діяльності тощо [4]. Платне навчання відіграє значну роль у фінансуванні вищої освіти в Україні не тільки для приватних закладів освіти, а й для державних ЗВО. Результати аналізу структури фінансування за загальним та спеціальним фондами, а також структури витрат, які здійснюють ЗВО коштом відповідного фонду [8], створюють підстави стверджувати наступне. Державне фінансування ЗВО в межах 75 % – 95 % спрямовують на витрати на оплату праці та, іноді, частково на комунальні послуги. Всю іншу сукупність витрат діяльності та розвитку ЗВО має забезпечити коштом спеціального фонду. Базовим компонентом формування спеціального фонду ЗВО стають надходження, як плата за навчання. Тому питання виваженої цінової політики займає суттєве місце в забезпеченні конкурентоспроможної позиції певного ЗВО.

Проведений аналіз дозволяє констатувати, що сучасна модель фінансового забезпечення закладів вищої освіти України функціонує в умовах обмеженої адаптивності, нормативно-регуляторної

фрагментарності та залежності від традиційних каналів бюджетного фінансування. Незважаючи на формальне збереження ключових параметрів фінансування, ця модель дедалі меншою мірою відповідає динаміці зовнішнього середовища, трансформаційним викликам та потребам у стратегічному оновленні функціональних характеристик системи. Складність ситуації полягає не лише у структурному недофінансуванні [3], але й у відсутності стимулів до інституційного розвитку, а також у слабкій узгодженості між наявними інструментами фінансування й цілями державної освітньої політики. У цьому контексті постає необхідність концептуального переосмислення підходів до фінансування вищої освіти, яке передбачає не просто модернізацію окремих механізмів, а системне оновлення всієї фінансової архітектури, як цілісної інституційної конфігурації, що визначає траєкторію розвитку університетського середовища.

Для подолання наявних дисфункцій, які обмежують інституційну та ресурсну спроможність університетів, в роботі визначено та систематизовано основні вектори трансформації фінансової архітектури системи вищої освіти України (рис. 1).

Запропоновані напрями трансформації мають на меті не просто зміну механізмів розподілу коштів, а глибоке переосмислення логіки функціонування фінансової підсистеми освіти як цілісного інституційного простору, орієнтованого на результативність, стійкість і соціальну відповідальність.

Перехід до результатноорієнтованого фінансування передбачає відмову від логіки розподілу ресурсів, що базується лише на кількісному вимірі обсягів державного замовлення, на користь моделі, що ґрунтується на вимірюваних індикаторах якості освітньої та наукової діяльності ЗВО.

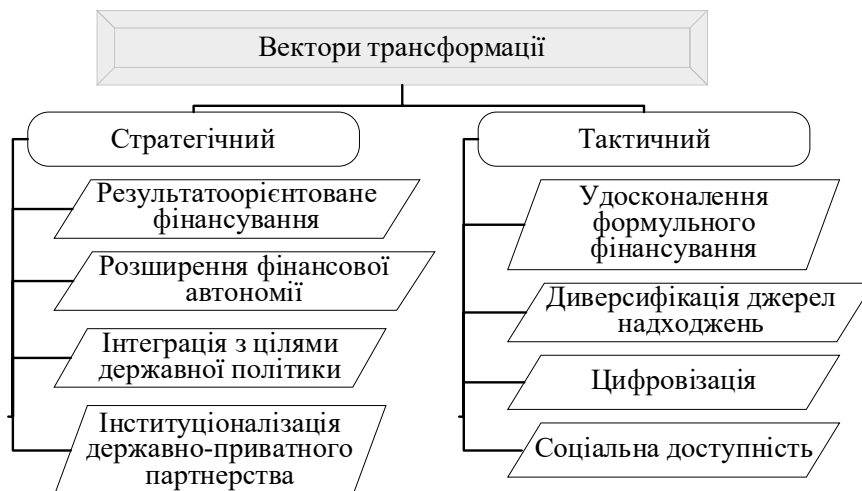

Рисунок 1 – Стратегічні та тактичні вектори трансформації

Джерело: авторська розробка

Такий підхід не лише стимулює конкуренцію за ефективність, але й відкриває шлях до об'єктивної оцінки впливу кожного університету на розвиток людського капіталу, інноваційний потенціал та інтеграцію в міжнародний академічний простір.

Результативні зрушення в напрямку розширення фінансової автономії ЗВО можливі лише у гармонійному поєднанні з удосконаленням нормативно-правового забезпечення та носити не тільки декларативний характер. Надання університетам фінансової автономії в поєднанні з підвищеною відповідальністю за результати дозволить сформувати більш гнучку й адаптивну фінансову систему. Інтеграція фінансування з державними пріоритетами спрямована на подолання розриву між бюджетними витратами на освіту та цілями соціально-економічного розвитку країни. Освітні бюджети повинні корелювати з регіональними потребами, інноваційними стратегіями, цифровою трансформацією, політикою безпеки та національними програмами розвитку людського капіталу. Узгодження міжгалузевих пріоритетів дасть змогу забезпечити ефективну ресурсну мобілізацію в межах освітньої системи.

Інституціоналізація державно-приватного партнерства у фінансуванні вищої освіти покликана подолати залежність від бюджетного фінансування та стимулювати формування синергії між академічним середовищем і реальним сектором економіки. Сучасні ЗВО мають розвивати механізми співфінансування прикладних досліджень, спільних інвестицій в інфраструктуру, участі бізнесу у підготовці кадрів через створення дуальних програм і центрів компетентностей. На сучасному етапі розвитку соціально-економічних відносин в Україні реалізація зазначеного напрямку трансформації потребує системного підходу, в тому числі через створення стимулів, непрямих преференцій для бізнесу, який активно інвестує в формування людського капіталу через систему вищої освіти. Удосконалення формульного підходу до фінансування передбачає врахування реальної вартості освітніх послуг, складності освітніх програм, рівня акредитації, регіональної специфіки та інституційної місії ЗВО. Державне фінансування має бути не лише технічним інструментом, а й стратегічним важелем впливу, який не лише розподіляє кошти, а й формує поведінкову модель університетів.

Диверсифікація джерел фінансового забезпечення є критичною передумовою фінансової стійкості освітньої системи [5]. Формування

багатоканальної моделі має базуватися на розвитку грантової активності, підприємницьких ініціатив ЗВО, меценатства, а також інноваційних форм співпраці з ринком освітніх послуг. Розширення механізмів соціальної доступності має базуватися на інструментальній підтримці здобувачів вищої освіти через систему альтернативного фінансування, як то освітні ваучери, адресні стипендії, пільгове кредитування, освітні гранти. Такий підхід дозволить забезпечити не лише формальну, але й реальну рівність доступу до якісної вищої освіти, знизити ризики соціального виключення та сприяти мобільності молоді з вразливих соціальних груп.

Висновки. Комплексне теоретико-методологічне осмислення сутності, структури та функціонального призначення фінансової архітекtonіки системи вищої освіти України дозволило сформувати цілісне уявлення про неї як про багатаспектну, ієрархічно впорядковану конфігурацію взаємопов'язаних інституційних, нормативно-правових, ресурсних, управлінських і функціонально-цілевих елементів, що забезпечують фінансову спроможність університетів у контексті трансформацій сучасного соціально-економічного середовища. Установлено, що чинна модель фінансування вищої освіти характеризується низкою глибоких дисфункцій, це зумовлює необхідність переосмислення логіки функціонування фінансової архітекtonіки як інституційного простору стратегічного управління трансформаційними процесами у сфері вищої освіти. На основі проведеного аналізу було запропоновано векторну модель трансформації фінансової архітекtonіки, що охоплює як стратегічні, так і тактичні напрями змін. Реалізація зазначених векторів має стати фундаментом для побудови гнучкої, ефективної та відповідальної системи фінансування, здатної підтримувати конкурентоспроможність української вищої освіти у глобальному освітньому просторі.

Серед напрямів подальших досліджень окрему увагу слід приділити формуванню фінансових стратегій ЗВО в умовах обмежених ресурсів, з урахуванням індикаторів ризику, варіативності надходжень та адаптаційної здатності до фінансової динаміки. Не менш актуальним є подальше вивчення механізмів інтеграції освітньої та фінансової політики на національному та регіональному рівнях, а також оцінка потенціалу державно-приватної взаємодії як джерела розвитку інноваційної інфраструктури університетів.

Література:

1. Григораш О. В. Фінансові аспекти формування ринку освітніх послуг в Україні на прикладі спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія “Економіка”*. 2023. № 28 (56). С. 52–57.
2. Древалі О. Ю., Мартинець В. В., Павленко О. О., Загоруйко К. Д. Бюджетне фінансування закладів вищої освіти в контексті підготовки здобувачів: регіональні аспекти. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2022. № 4. С. 112–126. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2022.4-12>
3. Качула С. В. Фінансування вищої освіти: сучасні тенденції та перспективи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 18. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.18.7>
4. Кириленко О., Жадан О. Модель фінансування вищої освіти в Україні: зміна пріоритетів. *Світ фінансів*. 2023. Вип. 2. С. 140–154.
5. Коваленко Ю., Попович Л. Фінансування закладів вищої освіти: проблеми та напрями вдосконалення в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 1 (13). С. 150–159. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/157932>
6. Косова Т. Д., Дєєва Н. Е., Ползикова Г. В. Фінансова архітектура: потенціал розвитку для економіки, менеджменту, маркетингу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 15–16. С. 10–16. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.15-16.10>
7. Косова Т. Д., Дєєва Н. Е., Ползикова Г. В. Фінансова архітектура як базис розбудови управління національною економікою. *Економіка та держава*. 2020. № 8. С. 49–52. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.8.49>
8. Розподіл коштів з державного бюджету між закладами вищої освіти. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rozpodil-koshtiv-z-derzhavnogo-byudzhetu-mizh-zakladami-vishchoi-osviti>
9. Сисюк С., Хорунжак Н. Архітектура механізму фінансування освіти в сучасних умовах і шляхи рішення проблеми його альтернатив в обліку. *Економічний аналіз*. 2021. Т. 31. № 1. С. 186–195. DOI: <https://doi.org/10.35774/econ2021.01.186>
10. Чернега В. Фінансове забезпечення закладів вищої освіти як інструмент соціально-економічного розвитку країни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-81>

References:

1. Hryhorash, O. V. (2023), Finansovi aspekty formuvannia rynku osvitnikh posluh v Ukraini na prykladi spetsial'nosti 072 "Finansy, bankivs'ka sprava ta strakhuvannia" [Financial aspects of the formation of the market of educational services in Ukraine on the example of majority 072 "Finance, banking and insurance"] *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu "Ostroz'ka akademiia"*. Serii "Ekonimika", No 28 (56), s. 52–57.
2. Dreval O. Yu., Martynets V. V., Pavlenko O. O., Zahoruiko K. D. (2022) Biudzhette finansuvannia zakladiv vyshchoi osvity v konteksti pidhotovky zdobuvachiv: rehionalni aspekty [Budgetary Financing of Higher Education Institutions in the Context of Training Applicants: Regional Aspects]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Serii Ekonomika*. № 4. S. 112–126. DOI: [10.21272/1817-9215.2022.4-12](https://doi.org/10.21272/1817-9215.2022.4-12)
3. Kachula S. V. (2023) Finansuvannia vyshchoi osvity: suchasni tendentsii ta perspektyvy. [Financing of Higher Education: Current Trends and Prospects] *Investments: practice and experience*. № 18. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.18.7>
4. Kyrylenko, O., Zhadan O. (2023) Model finansuvannia vyshchoi osvity v Ukraini: zmina priorytetiv [The model of financing higher education in Ukraine: changing priorities]. *Svit finansiv*. Vyp. 2. C. 140–154.
5. Kovalenko, Y., & Popovych, L. (2021). Finansuvannia zakladiv vyshchoi osvity: problemy ta napriamy vdoskonalennia v Ukraini. [Financing of higher education institutions: problems and directions of improvement in Ukraine.] *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, № 1 (13), 150–159. Available at: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/157932>
6. Kosova, T., Dyeyeva, N. and Polzikova, H. (2020), "Financial architecture: development potential for economics, management, marketing", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 15–16, pp. 10–16. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.15-16.10>
7. Kosova, T., Dyeyeva, N. and Polzikova, H. (2020), "Financial architecture as the basis for the development of the national economy management", *Ekonimika ta derzhava*, vol. 8, pp. 49–52. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.8.49>
8. Rozpodil koshtiv z derzhavnoho biudzhetu mizh zakladami vyshchoi osvity. [Distribution of funds from the state budget among higher education institutions]. Official website of the Ministry of Education and Science of Ukraine. Available at: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rozpodil-koshtiv-z-derzhavnogo-byudzhetu-mizh-zakladami-vishchoi-osviti> (accessed April 22, 2025)
9. Cysiuk S., Khorunzhak N. (2021) Arkhitektonika mekhanizmu finansuvannia osvity v suchasnykh umovakh i shliakhy rishennia problemy yoho alternatyv v obliku. [Architectonics of the mechanism of education financing in modern conditions and ways to solve the problem of its alternatives in accounting] *Ekonimichniy analiz*. T. 31. № 1. S. 186–195.
10. Chernega, V. (2023). Finansove zabezpechennia zakladiv vyshchoi osvity yak instrument sotsialno-ekonomichnoho rozvytku krainy [Financial support of higher education institutions as a tool for socio-economic development of the country] *Ekonimika ta suspilstvo*, № 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-81>

Стаття надійшла до редакції: 28.04.2025 р.